

Nếp Sống Mới

8991 Blaine Meadows Drive
Jacksonville, FL 32257-1719

Số 159 - 160

Tháng Ba – Tư 2004

Con Khỉ Thứ Tư

Khi có tánh hiếu kỳ, nghịch ngợm. Khi là tên hề, là hoạt náo viên trong rừng thẳm. Trong gánh xiếc hay trong sở thú, khi luôn luôn gây những tiếng cười thích thú cho trẻ em. Khi lại hay quan sát để bắt chước việc làm của người. Hình điều khắc ba con khỉ che mắt, tai, miệng để tượng trưng cho châm ngôn: “không ngó bậy, không nghe bậy, không nói bậy”¹ đã thấy vui mắt rồi, mà về sau chúng ta thấy xuất hiện con khỉ thứ tư ngồi cạnh ba con kia. Chú khỉ mới nhập bọn này chắc là tinh nghịch, liếng khí nhất. Chỉ cần nhìn chú là thấy buồn cười ngay: lúc nào chú cũng lấy hai tay che hạ bộ. Thông điệp chú muốn cho mọi người là “không rải giống bậy” (spread no evil; circulate no evil). Khi không thể ngồi yên mà bắt đóng vai hiền triết như 4 chú khỉ: “không ngó bậy, không nghe bậy, không nói bậy và không làm bậy” thì thật là khôi hài. Khôi hài hơn nữa là khi làm gương để người bắt chước.

Con khỉ thứ tư che hạ bộ có lẽ muốn nói đến tình dục. Chúng ta biết tình dục là một bản năng có ma lực thu hút, nhiều khi nó có một sức mạnh kinh khiếp. Nếu đúng chỗ, thì nó thánh thiện, tạo dựng và là món quà của Thượng Đế ban cho loài người. Nếu lạm dụng hay dùng không đúng chỗ thì nó phá hoại, nó có thể biến con người thành thú dữ. Con thú chỉ có bản năng tính dục, con người mới có tình dục (tình yêu và nhục dục), nghĩa là phải có tình yêu thì nhục dục mới có ý nghĩa.

Người ta thường gán danh cho người ham mê nhục dục là mắc bệnh Tề Tuyên vì trong Cung Oán Ngâm Khúc có câu:

Bệnh Tề Tuyên đã nổi lên ùng ùng.

Thật là oan cho Tề Tuyên Vương! Trong sách Mạnh Tử, chương Lương Huệ Vương, có ghi chuyện ông vua này thành thật tâm sự với Mạnh Tử

là ông ngoài tật ham nghe nhạc, mê săn bắn còn có tật háo sắc (Quả nhân hữu tật, quả nhân hiếu sắc 寡人有疾 寡人好色). Mạnh Tử nghe xong, không trách, tỏ ra rất khéo léo, bảo những ham thích đó không làm hại cho việc trị nước, trái lại có thể là cái phúc cho dân Tề nữa. Nếu nhà vua biết cho dân hưởng chung cái vui của mình như cho họ cùng nghe nhạc với mình, có thể săn bắn như mình và trị nước sao cho không có thiếu nữ nào buồn duyên về nỗi không chồng, không có cậu trai nào tủi phận về nỗi không vợ; nếu nhà vua ham thanh sắc và săn bắn theo cách đó thì dân chúng sẽ quý mến mình, dựng nghiệp vương có gì là khó.. (theo sách Mạnh Tử do Nguyễn Hiến Lê dịch).

Lịch sử Do Thái ghi lại câu chuyện nổi tiếng Samson và nàng Dalilah. Samson có sức mạnh như thần tượng, có lần chỉ dùng cái hàm lừa mà đánh giết được cả ngàn người. Samson có nhược điểm là quá ham mê sắc dục đến mức không kiểm chế được. Chàng yêu say đắm người đẹp Dalilah. Không ngờ nàng đã bị quân thù Philistin mua chuộc để tìm ra bí quyết sức mạnh của chàng là mái tóc. Dalilah phục rượu và cắt tóc chàng. Thần lực đã rời khỏi Samson, quân thù ủa vào bắt trói chàng dễ như trở bàn tay. Bị quân thù hành hạ, bị khoét mắt, bị bắt làm việc khổ sai thật là nhục nhã. Sau khi tóc dài lại, sức lực trở lại, chàng chờ dịp trả thù. Một hôm có lễ hội của người Philistin, họ mang Samson ra đèn để làm trò. Samson cầu nguyện Đức Chúa Trời cho chàng ta một cơ hội cuối cùng trong đời. Chàng đã đến được giữa 2 cột của đèn, dùng hết sức xô gãy được 2 cột. Cả nóc đèn sụp đổ, giết chết trên 3000 người. Samson cũng bị tử thương trong đồng gạch vụn. Vì sắc dục mà một người anh hùng chết một cách vô ích.

Có người thấy tai hại của tình dục thì tìm cách triệt tiêu nó, nhưng cố gắng tiêu diệt tình dục phần nhiều chỉ luống công, và lắm khi nó bật lại,

manh hơn gấp mấy lần thì khổ. Có thể kiềm chế dục vọng, chứ không thể diệt và cũng không nên diệt nó. Dục vọng như con ngựa chững. Diệt dục giống như giết con ngựa chững vậy. Ngựa chững thường là ngựa giỏi, nếu biết cách làm cho nó thuần thì nó có thể trở thành thiên lý mã hữu dụng. Dục vọng nếu biết chuyển hướng và thăng hoa (transmute and sublimate) thì nó trở thành một sức mạnh phi thường giúp ta thực hiện nhiều điều hữu ích.

Ước muốn tình dục là ước muốn được kết hợp để trở thành một thịt chặt chẽ, thân ái cùng người khác phái với một sứ mạng thiêng liêng (ý thức hay không ý thức) là truyền giống (Sáng Thế Ký 2:18-24; 1:28). Quyết định sống độc thân hay sống có đôi bạn là tùy ... sức mỗi người. Thánh Phao-lô đã tâm tình với tín hữu Hội Thánh Côrintô: “.. những ai chưa kết hôn và các góa phụ thì tôi khuyên: ở một mình như tôi tốt hơn. Nhưng nếu họ không tự chế được thì nên kết hôn. Chẳng thà kết hôn còn hơn bị lừa dục nung nấu” (I Cor 7:8-9). Những người hứa nguyện sống độc thân phải sống khắc kỷ, hãm mình vì đời sống càng phong lưu càng dễ sinh ra phóng túng, cuộc sống trên nhung lụa dễ sinh lòng dâm dật, kiêu sa. Những người này có thể học như thánh Phao-lô: “tôi đã thân thể tôi cách nghiêm khắc, bắt nó phải phục...” (I Côrintô 9:27).

Lừa dục thường thường hùng hực ở tuổi trẻ, rồi theo năm tháng sẽ nguội dần. Nhưng, có một hiện tượng lạ là những người làm việc trong các viện dưỡng lão than phiền một số ông bà cụ bỗng nhiên đổi tánh rất kỳ, họ trở thành “già dịch”, họ nói nhiều lời tục tằn và làm nhiều cử chỉ “đâm đãng” lạ lùng mà trước kia không hề thấy. Một số người lớn tuổi sống tại nhà cũng vậy, con cháu rất lấy làm xấu hổ mà không biết phải làm gì, họ nghĩ là ông bà họ bị ma quỷ ám. Thật ra, nhiều người khi lớn tuổi, thùy trán (frontal lobe) trong bộ não bị bệnh, nên nó làm việc không như trước. Thùy trán có nhiệm vụ như cái thắng, nó kiềm chế những bản năng của con người. Danh từ chuyên môn tiếng Anh gọi cách cư xử không kiềm chế là “Disinhibited Behavior”. Con người sở dĩ được lịch sự, trang nhã, cư xử có vẻ văn minh là nhờ có thùy trán phát triển và hoạt động đúng chức năng. Khi lớn tuổi, có người bị chứng lú lẫn Alzheimer, bị bấu não, bị tổn thương tại thùy trán ... lúc đó, họ chỉ hành động theo thúc dục của bản năng mà thôi. Các cụ này rất đáng thương. Người nhà nên đưa cụ

đi bác sĩ để định bệnh và có thể dùng thuốc. Các loại thuốc SSRI mới đã giúp ích cho nhiều người.

Nói chung thì giống khi đã đóng góp thật nhiều vào nền y học thế giới. Nhiều nhà bác học đã dùng thân xác khi để thí nghiệm thuốc, hay phương pháp giải phẫu mới... Tất cả chỉ vì khi gần giống với loài người quá nên mang khổ. Chúng ta cần tuyên dương chúng. Con khi thứ tư gần đây có công trạng đặc biệt là giúp trong phong trào giáo dục phòng ngừa bệnh AIDS. Người ta thường bị lây bệnh qua quan hệ tình dục bừa bãi. Siêu vi trùng HIV gây bệnh là một đại hung thần của thời đại. Thế giới hiện nay có 40 triệu người bị nhiễm siêu vi còn sống. Số người chết vì bệnh này lên đến 22 triệu. Mong con khi thứ tư này có thể giống tiếng chuông cảnh tỉnh mà phòng Aids.

Tình dục phải đi sau tình yêu và hôn nhân. Tình dục trước và ngoài hôn nhân đều có hậu quả không hay. Đối với cám dỗ tình dục bất chính thì bỏ chạy như ông GiôSép khi bị bà vợ của quan thị vệ Phôtípha nắm áo thì hơn. Nếu chần chừ, chưa chắc GiôSép thoát khỏi tội lỗi này².

Không nên coi thường ma lực của cám dỗ và đánh giá quá cao bản lãnh của mình. Khi coi bộ không chống cự nổi, thì nhớ chiến thuật ...chạy: “Tam thập lục kế, tẩu đạo vi thượng”.

NSM

¹ xin xem “Chuyện Ba Con Khi” số báo trước
² Câu chuyện này ghi trong Sáng Thế Ký, chương 39.

Cái Khéo Léo của Kim Dung

Diễn tả hành động tình dục rất khó, vì không khéo nó sẽ biến thành dâm thư. Nhà văn Kim Dung hay nói về các đại dâm tặc trong các truyện của ông, nhưng ông rất tế nhị trong vấn đề này. Nhạc sĩ Vũ Đức Sao Biển nhận định: “Kim Dung nói về những hoạt động tình dục, điều mà người ta cho là dung tục, với một bút pháp tinh tế và trang nhã. Chính vì thế mà trong lần trở về thăm và nhận hàm Tiến sĩ danh dự Đại học Bắc Kinh - Đại nhã chi đường của Trung Quốc- vào tháng 1-1995, người ta đã mạnh dạn bàn đến cái nhã, cái tục và ca ngợi Kim Dung là một nhà văn thanh nhã từ văn phong đến nội dung. Khi nói đến những hoạt động tình dục, Kim Dung không bao giờ mô tả. ông chỉ thuật lại bằng một vài câu ngắn gọn và dành phần suy nghĩ, đánh giá tình hình cho độc giả.

Con Khấn Nguyện

LTS: Bài thơ này Thiên Hà diễn ý theo lời cầu nguyện của bà Ruth Bell (ghi trong tập thơ Never Let it End) lúc bà còn là một thiếu nữ. Lời cầu xin của bà được Chúa nhậm và cho bà một người chồng xứng đáng: Billy Graham, nhà truyền giảng được ơn.

Kính lạy Chúa, con cúi đầu khấn nguyện

(Dù biết rằng bao thiếu nữ dám đầu)

Con không xin trang tuấn kiệt mà râu.

Xin chàng được giống Ngài càng rõ nét.

Con không xin một chàng trai cao, đẹp

Cũng không xin người tài trí hào hoa

Quyết không xin người giàu có cao xa

Xin cho được đầu chàng luôn ngược thẳng.

Xin Chúa cho mắt chàng luôn trong sáng

Đôi vai chàng thẳng đứng với phong ba

Gương mặt chàng toả nét kính sợ Cha

Nhắm mục đích của Ngài mà bước tới.

Chàng đã đến, như là chàng phải đến.

Ánh mắt nhìn, im lặng buổi sơ giao

Nhưng lòng con đã biết rõ thuở nào

Chính chàng ấy là người con khấn nguyện.

Thiên Hà

Dear God, I prayed, all unafraid

(as we're inclined to do),

I do not need a handsome man,

but let him be like You;

I do not need one big and strong

nor yet so very tall,

nor need he be some genius,

or wealthy, Lord, at all;

but let his head be high, dear God,

and let his eyes be clear,

his shoulders straight, whate'er his state,

whate'er his earthly sphere;

and let his face have character,

a ruggedness of soul,

and let his whole life show, dear God,

a singleness of goal;

then when he comes

(as he will come)

with quiet eyes aglow,

I'll understand that he's the man

I prayed for long ago.

Ruth Bell (Graham)

Chúc Tết

Nhân đầu năm con khi

Chúc ông bà anh chị

Sức khỏe luôn kiên kang

Trong lòng luôn hoan hỉ.

Đã hết năm con dè

Xin anh đừng ngủ mê

Câu nguyện và tình thức

Khỏi mắc kẻ ma qui.

Tránh nói lời cuồng ngôn

Lời nói hay mất lòng

Khi dùng ba tấc lưỡi

Nên suy nghĩ cho kỹ.

Cũng coi chừng lòng tham,

Thấy gì lạ cũng ham

Nên liệu com gắp mấm

Tránh sống đời xa xỉ.

Làm việc phải chuyên cần

Nhưng không để hại thân

Nhớ đừng làm quá sức

*Có làm thì có nghĩ.**

Qua đầu năm Giáp Thân

Muốn được nhiều hồng ân

Siêng năng và trung tín

Hầu việc Chúa chăm chỉ.

Ngài cho ta vạn ngày Xuân

Trong tình yêu Chúa hỉ hân muôn đời.

Châu Sa

(tặng HTTL Jacksonville, nhân ngày

đầu năm Giáp Thân)

* Có người thêm vài câu tại đây:

Làm hoài mà không nghĩ

Có ngày đi bác sĩ

Không chịu đi bác sĩ

Chắc phải "hui nhại tì".

Bên Ấm Trà

Lá trà và công dụng của trà đã được ông Thần Nông phát hiện trên 6000 năm trước đây tại Trung Hoa. Thuật trồng trà, sấy trà, ướp trà và uống trà được phát triển thành một nghệ thuật nhờ công ông Lục Vũ sống vào thời nhà Đường (thế kỷ thứ 8). Trà trứ danh Long Tỉnh tại vùng Hàng Châu, tỉnh Triết Giang thuộc gia đình họ Lục này. Ở những vùng núi cao, người ta nuôi và huấn luyện đàn khỉ leo lên núi hái đọt trà non vào sáng sớm. Trà này gọi là “hầu trà”. Người Nhật đã nâng nghệ thuật uống trà lên hàng lễ nghi tôn giáo, gọi là Trà đạo (Chado). Ông Tổ Trà đạo là Nisuzu Huiniken đã thọ giáo với môn đệ đời thứ năm của Lục Vũ. Thuật uống trà được nhập vào văn hóa của xứ Anh rất sớm (thế kỷ thứ 17). Bên xứ này người ta uống trà trong bữa ăn, trong buổi họp, ngay cả có giờ uống trà giữa hai bữa ăn chánh, gọi là “tea time”.

Những lúc đọc một quyển sách hay, hay lúc tìm hứng làm thơ, viết văn là những lúc uống trà rất ngon. Hớp từng ngụm nhỏ, lúc nước trà hãy còn nóng, ta thấy một vị chan chát trong miệng, sau khi nuốt thì nghe hậu vị ngọt ngào trong cổ họng. Bây giờ, xin hãy: “Cảo thơm lần giở trước đèn...”

Trong một đêm trăng sáng lành lạnh, ngồi uống trà suy gẫm chuyện đời cũng thật thú vị. Nếu có bạn tương đắc cùng uống thì càng tốt, nhưng trong khi thưởng thức trà, tránh nói nhiều, tránh nói lời bất nhã, tránh bàn chuyện thị phi của thiên hạ. Lúc này, chỉ cần nói vài lời để gợi ý cho sự suy tư mà thôi.

Người Anh thích uống trà trong buổi họp để được tỉnh táo khi bàn thảo. Dầu được tiếng “phốt tinh Ăng-lê”, nhưng trong khi họp hành bàn bạc, có nhiều người cũng đồ quạu, lớn tiếng cãi vã. Có những người bảo vệ ý kiến riêng của mình, có thể tới mức đập bàn, gấu ó nhau, bôi nhọ lẫn nhau nữa. Về sau mới thấy mình thật là vô lý đến tức cười vì chuyện đâu còn đó. Có chuyện lúc cãi nhau, mình thấy nó quá quan trọng, sau một thời gian mới thấy quá nhỏ nhoi và rồi nó chìm vào... quên lãng. Người Anh gọi cảnh lao xao không đáng, đem “chuyện bé xé ra to” này là “Cơn bão tố trong tách trà!” (The storm in a teacup). Dần dần về sau, câu nói này biến dạng thành “Bão tố trong bình trà” (The tempest in the teapot). Châm ngôn này nói lên một sự nghịch lý khôi hài vì trà tượng trưng cho sự trầm mặc suy tư. Vì vậy, uống trà

phải có thái độ dung dị, tao nhã, lời nói phải thận trọng, từ tốn, tránh nóng nảy, tức bực hay hằn hộc. Trong cuộc họp, trà nhắc cho chúng ta tôn trọng ý kiến người khác. Có chống đối, có đưa ra phản đề là để tìm cho ra chân lý, chứ không nên đặt tự ái mình cao quá lên. Không nên gây sóng gió bên ấm trà! Thịnh thoàng, chúng ta nghe câu dặn dò chí lý: “Enjoy your tea and take it easy” (hãy “nhâm xả” và .. tà tà).

Khi dùng trà, người ta dùng tre hoặc gỗ, tránh dùng vật kim khí chạm vào trà, vì kim khắc mộc. Người Trung Hoa thích uống nhâm nhi từng ngụm nhỏ, người Nhật thích uống ngụm lớn để vị trà thấm đầy đủ vào niêm mạc của miệng lưỡi. Người Trung Hoa pha trà với nước sôi già, người Nhật pha với nước nóng ở nhiệt độ khác nhau. Với trà ngon, lần pha đầu, họ dùng nước ở nhiệt độ 60⁰ C, lần pha thứ hai: 80⁰; lần thứ ba 90⁰. Nên thử cả hai cách, coi cách nào hợp với mình để có thể thưởng thức trọn vẹn hương vị của trà.

Người với tuổi đời chồng chất, với một bề dày lịch sử phía sau lưng thường thích độc ẩm, nghĩa là uống một mình để suy nghĩ. Suy tư về đời người quá ngắn ngủi và thời gian chóng qua:

Thời gian: nước chảy nhanh,

Như giấc ngủ qua canh.

Đời người như hoa cỏ,

Sáng tươi, chiều héo tàn.

(Thi-Thiên 90:5-6)

Đời người chỉ bảy mươi,

Khỏe mạnh được thêm mười.

Kiều căng thêm khổ lụy,

Tháng ngày chóng vánh trôi.

(Thi-Thiên 90:10)

Vừa nhâm nhi vừa nghĩ đến sự nhỏ nhoi, cô độc của thân phận con người trong cõi vô cùng mà ngậm lên mấy vắn thơ bất hủ của Trần Tử Ngang 陳子昂 (650-702), một thi nhân đời Đường. Ông cảm tác bài này khi đứng trên đài U Châu:

Tiền bất kiến cổ nhân 前不見古人

Hậu bất kiến lai giả 後不見來者

Niệm thiên địa chi du du 念天地之悠悠

Độc sảng nhiên nhi thế hạ 獨愴然而涕下

Tạm dịch:

Nhìn trước chẳng bóng người

Nhìn sau cũng vắng tanh

Gấm đất trời dằng dặc
Bồi hồi, lệ doanh trông.

Con người chỉ là một sinh vật cực kỳ yếu đuối, cực kỳ bé nhỏ trong không gian vô cùng và thời gian vô tận. Dầu vậy, chúng ta được diễm phúc sinh ra làm người, được diễm phúc sống vào thiên niên kỷ này, được diễm phúc có thể thưởng thức chung trà trong phút giây hiện tại. Xin hãy cùng tôi nâng tách trà thơm...

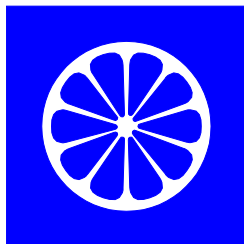
Châu Sa

Câu Đố Kinh Thánh

Muốn tham dự, xin tìm địa chỉ và chép lại 10 câu Kinh Thánh có ý nghĩa về lòng dục. Mời người đáp trúng đầu tiên gửi về tòa soạn sẽ có thưởng.

14 độc giả đầu tiên giải đáp đúng 100% câu hỏi kỳ trước:

Ông Đoàn Quang Ngọc, Savannah, GA
Bà Nguyễn Hữu Tâm, N. Hollywood, CA
Ông Lê Ngọc Chính, Conley, GA
Chị Lê Ngọc, Morrow, GA
Bà Huỳnh Lệ Châu, Winter Haven, FL
Bà Phan Trần Đạo, Santee, CA
Bà Võ Lan, Sacramento, CA
Cô Lê Liên, Douglasville, GA
Ông Huỳnh Bá Sơn, Portland, OR
Chị Nguyễn Thị Tuyết Lan, Chicago, IL
Ông Huỳnh Khải, Lawrenceville, GA
Ông Trần K. Trọng, Worcester, MA
Bà Quan Thị Hữu, Lakewood, CA
ÔB Phan Hữu Hạnh, Lorton, VA

Thách Đố

Vào một ngày trước Tết ta, Mục sư Phan Thanh Bình từ San Diego gọi về tòa soạn chúc Tết và thách đố câu sau đây:

Tóc bạc hết báo thời hết bạc.

Câu này khó đố vì chơi chữ, ý nói cụ già khi tóc bạc hết cả đầu là lúc về hưu không còn tiền bạc nữa. Chúng tôi suy nghĩ mấy ngày không ra, định dùng câu của Mạc Đĩnh Chi để.. chày: “Xuất đời đi, đời đời nan, thỉnh tiên sinh tiên đời”.

Vào mùng ba Tết, anh em trong tòa soạn có dịp ngồi ăn mứt, uống trà và nói chuyện phiếm. Đề tài bỗng đổi sang người có má lúm đồng tiền. Người ta tin rằng ai có má lúm đồng tiền thì không sợ thiếu tiền. Châu Sa lúc đó bỗng hét lên: Eureka! Tìm được câu đố cho Mục sư Bình rồi! Đó là:

“Lúm tiền còn, khoe vận còn tiền”

có thể chơi với câu: “Tóc bạc hết, báo thời hết bạc.” Tiền đổi với bạc, còn đời với hết, vận đổi với thời, nghe cũng chính.

HIV/AIDS

Từ ngày y học tìm ra được các loại thuốc ngăn chặn sự phát triển siêu vi trùng HIV, người ta bớt sợ hãi thảm họa này. Dầu vậy, trên thế giới hiện nay, số người bị nhiễm siêu vi và bị bệnh hầy còn nhiều. Trong các xứ Á Châu, Ấn Độ hiện nay số người bị nhiễm trùng là 4 triệu người. Cơ quan Y tế Quốc tế gặp khó khăn tại Ấn Độ vì tình trạng y tế xứ này rất thấp, hơn nữa, thân phận đàn bà bị coi rẻ. Tại Thái Lan, hồi 10 năm trước số người bị nhiễm trùng lên rất cao, trở thành dịch. Chính phủ Thái Lan cố gắng triệt để trong công việc giáo dục quần chúng về tình dục, về sự truyền nhiễm bệnh. Bọc cao su (Condom) được phát không cho mọi người cần đến. Nhờ vậy số người mới bị nhiễm giảm đi rất nhiều. Dầu vậy, số người chết vì AIDS tại Thái Lan đang ở mức kinh hoàng, hơn hẳn số chết do tim mạch, do tai nạn xe cộ.. vì số người bị nhiễm từ nhiều năm trước nay mới chết. Một thống kê cho biết số người Thái bị nhiễm độ 1 triệu người và đã chết mất 1/3.

Ở Việt Nam, tính đến cuối tháng 1/2004 số người nhiễm HIV trên 76 ngàn người. Trên 11 ngàn người đã biến chuyên sang AIDS, số người đã chết trên 6500 người. Hải Phòng là thành phố có nhiều người bị nhiễm nhất, Sài gòn đứng hàng thứ hai.

Một số Châm-ngôn, Ngạn-ngữ thông dụng trong tiếng Anh có nguồn gốc từ Kinh Thánh

Tục ngữ, thành ngữ, ngạn ngữ, châm ngôn, cách ngôn... nằm trong gia tài văn hóa mà người xưa để lại cho chúng ta. Bất cứ dân tộc nào cũng có những câu nói ngắn gọn, cô đọng, súc tích, dễ nhớ. Tuy ít lời nhưng chúng nói lên được rất nhiều ý tưởng thâm thúy. Nhiều câu nói này đã thành những viên ngọc quý trong túi khôn của loài người vì dạy chúng ta cách tu thân và xử thế khôn ngoan.

Văn hóa Âu Mỹ chịu ảnh hưởng Kinh Thánh rất sâu đậm. Từ các tác phẩm văn chương cho đến các câu nói hằng ngày, chúng ta bắt gặp nhiều ngạn ngữ, châm ngôn có nguồn gốc từ quyển sách quý báu này.

Chúng tôi sưu tập được lối 200 châm ngôn, ngạn ngữ đặc biệt đó với mong ước giúp ích một phần nào cho các bạn đang học Anh văn nhưng trước giờ không quen biết với Kinh Thánh. Chúng tôi cố gắng tìm những câu tục ngữ, ca dao Việt Nam diễn tả ý tưởng tương tự để các bạn dễ hiểu. Kỳ này chúng ta tìm hiểu những câu có chữ thuộc văn E.

BS Châu Ngọc Hiệp

Giải thích những chữ viết tắt:

BCĐ: Bản cổ điển (bản Cadman)

BPT: Bản phổ thông (Giáo sư Phạm Q. Tâm)

BDHĐ: Bản dịch hiện đại (M. sư Đặng Ngọc Bái)

BDY: Bản diễn ý (M. sư Lê Hoàng Phú)

GNKT: Giải nghĩa Kinh Thánh Tân ước, William Barclay soạn, bản dịch của Văn Phẩm Nguồn Sống

KJV: King James Version

NKJV: New King James Version

NIV: New International Version

TCTK: Thi ca Thánh Kinh (T. sĩ Phan Như Ngọc)

1. Ears to hear:

Nguồn gốc: Matt 11:15 Ai có tai để nghe, hãy nghe... (NKJV: He who has ears to hear, let him hear!)

2. Earth was without form, and void:

Nguồn gốc: Gen. 1:2.

BCĐ: “Ban đầu Đức Chúa Trời dựng nên trời đất. Và, đất là vô hình và trống không, sự mờ tối ở trên mặt vực” (Sáng thế Ký 1:1-2). BDY: “Ban đầu, Thượng Đế sáng tạo trời đất. Đất chỉ là một khối hỗn độn, không có hình dạng rõ rệt. Bóng tối che mặt vực thẳm...”

3. Eat, drink, and be merry:

Nguồn gốc: Eccl 8:15 Vua Solomon khuyên người dân dù lao khổ trong đời sống hằng ngày cũng có lúc phải hưởng thụ (Truyền Đạo 8:15), “Ta bèn khen sự vui mừng bởi vì dưới mặt trời chẳng có điều gì tốt cho loài người hơn là ăn, uống và vui sướng” BCĐ.

Trong Luke 12:19-20, Chúa Giê-xu kể lại câu chuyện ngụ ngôn về người nông dân giàu kia trúng mùa, xây cất kho chứa mới, thấy tài sản mình nhiều có thể ăn tiêu trong nhiều năm bèn tự nhủ: “Thôi, ta hãy nghỉ ngơi, ăn uống và vui chơi.” Nhưng, không ngờ tối hôm đó, người phải chết. Chúa Giê-xu dùng câu nói của Solomon trong Truyền Đạo để nhấn mạnh một khía cạnh khác là nếu một người chỉ biết ăn uống vui chơi, tức là chỉ lo nghĩ đến vật chất, mà không nghĩ gì đến đời sống tâm linh là kẻ dại.

4. Eat, drink, and be merry, for tomorrow we die

Nguồn gốc: Isa 22:13; I Cor. 15:32 Let us eat and drink; for tomorrow we shall die.

BCĐ: I Côrinthô 15:32b “Nếu kẻ chết chẳng sống lại, thì hãy ăn, hãy uống, vì ngày mai chúng ta sẽ chết!

Đây là cách nói phản đề. Phao-lô nhắc chúng ta nhớ tới đời sống thuộc linh sau khi chết. Sử gia Hy Lạp là Herodotus kể lại một tập tục của người Ai Cập (họ tin rằng chết là hết): “Trong những cuộc họp mặt xã giao của giới giàu sang, khi bữa dạ tiệc kết thúc, một tên đầy tớ đi vòng quanh các quan khách, vai vác một chiếc quan tài dài khoảng một hai thước, bên trong có một tượng xác chết bằng gỗ được chạm trổ và sơn màu giống như người thật. Mỗi lần đưa cho một vị quan khách, tên đầy tớ nói ‘Hãy nhìn đây, hãy ăn uống và vui vẻ, vì ông sẽ chết, đó là số phận của ông’”.

5. Love your enemies:

Nguồn gốc: Matt. 5:44-46

BPT: “ta bảo các con, hãy yêu thương kẻ thù mình. Cầu nguyện cho kẻ làm tổn thương mình. Làm như thế các con mới chứng tỏ mình là con cái thật của Thượng Đế...”

Ở đây, chúng ta thấy sự khôn ngoan của Chúa khác với sự khôn ngoan của loài người. Theo ông William Barclay, lời dạy này của Chúa Giê-xu mô tả sự thiết yếu của Cơ đốc giáo trong hành động. Dầu cho người chẳng bao giờ đi nhà thờ cũng biết Chúa Giê-xu phán điều này và họ thường lên án những Cơ đốc nhân hữu danh vô thực đã quá thiếu sót trong việc giữ đạo yêu thương của Ngài.

Từ ngữ “yêu thương” ở đây dịch từ chữ *agape* trong tiếng Hi Lạp. “Khi chúng ta tôn kính người nào với *agape* có nghĩa là dù người ấy làm gì cho ta, đối xử với ta thế nào, dù người ấy sỉ nhục ta, làm tổn thương và làm buồn ta cách nào thì ta cũng không bao giờ để sự cay đắng chống nghịch người xâm nhập lòng ta, nhưng ta vẫn tôn trọng người ấy với thành tâm và thiện chí không gì lay chuyển nổi...” (GNKT).

6. Lamp of the body is the eye:

Nguồn gốc: Matt 6:22: Con mắt là đèn của thân thể.

Theo nhà giải kinh William Barclay, chính lòng ganh tỵ, óc thiên kiến và tánh tự phụ làm lệch lạc nhãn quan của chúng ta. Ngược lại, ai có lòng rộng rãi sẽ có cặp mắt bao dung.

Câu châm ngôn “Con mắt là cửa sổ của linh hồn” (The eyes are the window of the soul) thường thấy trong văn học.

7. Eye for an eye, tooth for a tooth:

Nguồn gốc: Deut. 19:21 “Your eye shall not pity: life shall be for life, eye for eye, tooth for tooth, hand for hand, foot for foot” NKJV. “Đừng thương hại, vì mạng đền mạng, mắt đền mắt, răng đền răng, tay đền tay, chân đền chân” BDY.

Đây là luật vay trả của thời Cựu Ước, trước khi có luật yêu thương, tha thứ của Chúa Giê-xu.

8. Eye of a needle:

Nguồn gốc: Matt. 19:24 “Con lạc đà chui qua lỗ kim còn dễ hơn người giàu vào nước Chúa.” “It is easier for a camel to go through the eye of a needle than for a rich man to enter the kingdom of God” NKJV.

Một người quyền thế trẻ tuổi giàu có hỏi Chúa bí quyết để có cuộc sống đời đời. Chúa biết lòng dạ anh ta, bèn bảo anh bán hết gia tài phân cho người nghèo, thì anh buồn bã bỏ đi. Sau đó, Chúa phán cùng môn đồ câu Matt 19:24 trên.

Cười Là Liều Thuốc BỔ ☺

Những câu chuyện vui có thể giúp mọi người quên đi nỗi ưu sầu trong đời sống hằng ngày. Cười làm tiêu tan uất khí, bổ dưỡng thần thái, đồng thời giúp ích cho hệ miễn nhiễm (Immune System) trong việc phòng bệnh. Nhiều nơi đã đưa hài hước vào việc trị bệnh (có thể gọi là “u mặc liệu pháp”) nhất là chứng trầm cảm.

Mặt Khi:

Một cô gái được phỏng vấn: “Cô có biết tại sao mà nhiều cô gái khi hôn người yêu lại nhắm nghiền mắt không?” Cô gái đáp: “Đạ, tui em không muốn nhìn mặt .. khi ả”.

Chỉ tại không có dấu:

Một ông tuổi độ lục tuần, một hôm nhận được e-mail của một cậu thanh niên, con người bạn thân. Ông thường nhận được những điện thư không có dấu, nhưng ông cũng hiểu được đại ý người viết. Ông đọc thư cậu này, sau phần thăm hỏi thường lệ, bỗng tới một câu làm ông tái mặt, lẩm bầm: “Thằng này hỗn thật! Dám hỏi: ‘Hai bác có còn dám không?’” Ông bỏ qua rồi quên đi. Mấy ngày sau, bà vợ hỏi ông có nhận được email của thằng San không. Bà có nhờ nó chỉ cách làm nước uống bằng con dấm Kombucha, gốc gác từ Mông Cổ, Tây Tạng gì đó. Ông giựt mình, mở lại computer, đọc lại email thì hóa ra câu hỏi là: Hai bác có con dấm không?

Thiên hạ Đệ nhất lần:

Trong một club thanh niên, họ thi nhau coi ai có người nhà bị lần nhất. Sau cùng ban giám khảo chọn được 4 người được giải thưởng. Sau đây những người được giải đọc bài của mình:

Người nhận giải tư: Cha tôi trước kia trí nhớ rất tốt, chừng một năm nay hay quên tên người bạn những người bạn thân nhất, ông cứ nói “nhớ mãi mãi mà cạy không ra”.

Người giải ba: bác tôi trước kia thường ghi lời mục sư giảng, về nhà thường hay đố anh em tôi, nhưng nay bác không nhớ mục sư giảng gì. Có ai hỏi thì bác tôi trả lời “thì cũng giảng về Chúa thôi.”

Người giải nhì: Ông ngoại tôi thường quên cài nút quần sau khi đi tiêu, tôi phải nhắc luôn.

Người giải nhất: Ông nội tôi bị bệnh nhiếp hộ tuyến, lúc trước thường cần nhịn đi tiêu nhiều quá, nay không nghe cần nhịn nữa, nhưng mà

thình thoảng chúng tôi nghe ông hét lên: “Đứa nào cứ đái vô quần tao hoài hả?”

Già gân:

Thi sĩ Hoàng Cầm (Bùi Tăng Việt) có viết mấy câu thơ dí dỏm về một ông già đa tình, chơi trống bỏi:

*Bạn ơi khi thấy ông già ấy
Bơi chải chìm trong mắt mỹ nhân
Xin chớ bỡ môi cười chế giễu
Hãy chào cái dáng dật thì xuân.*

Lỗi Tai Tôi:

Bé Hồng lồi 6 tuổi lần đầu tiên theo gia đình đưa bạn đi nhà thờ Công giáo. Về nhà mẹ hỏi có thấy gì, học được gì hay không? Em bé thắc mắc hỏi không biết sao những người trong nhà thờ lấy tay đập vào ngực mình mà kêu lên: lỗi tai tôi, lỗi tai tôi. Bà mẹ hỏi lại người bạn mình thì mới biết là “Lỗi tại tôi! Lỗi tại tôi!”

Cứu Ai:

Tí lần đầu tiên đi nhà thờ Tin Lành, về nhà kể cho mẹ nghe là mục sư giảng cho em nghe là Chúa Giê-xu ở trên trời xuống để cứu con chuột. Bà mẹ ngạc nhiên quá, hỏi lại thì ra là “cứu chuột”. Đọc theo giọng người miền Nam thì “chuột” và “chước” không phân biệt được.

Quý vị có thể đọc NSM ở:
www.vietchristian.net/nepsongmoi/

Quý vị có thể đọc tin tức của Đoàn Truyền Giảng Mùa
Gặt qua: www.muagat.com

Đọc giả tại Úc Châu có thể liên lạc với ông
Phạm Trung Ái, 12 Oak St, Springvale VIC 3171,
Australia để nhận báo.

Nếp Sống Mới năm 2003 đã đóng tập trọn năm.
Quý đọc giả có thể liên lạc với tòa soạn để nhận.

Nếp Sống Mới, do Ban Văn Phẩm Hội Thánh Tin
Lành VN tại thành phố Giác-Son-Viên
(Vietnamese Christian Church of Jacksonville),
Florida, thực hiện và phát hành, nhằm mục đích:

- Giới thiệu Tình Yêu Thiên Chúa,
- Gây dựng, củng cố niềm tin trong Chúa,
- Cổ động một nếp sống mới: lành mạnh, cân bằng, tích cực, tươi trẻ, lạc quan và hướng thượng.

Nếp Sống Mới tri ân

Xin cảm tạ quý vị có hảo tâm, giúp NSM
thêm phương tiên gửi tặng món quà tinh thần này
tới các đồng hương trong và ngoài nước:

Ân Danh, Jacksonville, FL	\$15
ÔB Bùi Rinh, Jacksonville, FL	\$15
ÔB BS Cao Tấn Phương, Jacksonville, FL	\$20
Bà Dương Thị Chi, Rosemead, CA	\$10
ÔB Đoàn Quang Ngọc, Savannah, GA	\$50
Ô. Hồ Trường Sơn, Winnepeg, Canada	\$30
Bà Hồ Thị Tuất, Gretna, LA	\$100
Bà Huỳnh Cúc Hoa, Lancaster, PA	\$20
Ông Huỳnh Lực, New Holland, PA	\$20
Ông Huỳnh Bá Sơn, Portland, OR	\$20
ÔB Lâm Mal, Worcester, MA	\$25
ÔB Lê Ngọc Chính, Conley, GA	\$20
ÔB Lê Hiền Đức, Lawndale, CA	\$10
Ông Lê Văn Xê, Jacksonville, FL	\$5
ÔB Mã Hoài Bích, Jacksonville, FL	\$10
ÔB BS Mạch Phước Hưng, Gainesville, FL	\$25
Bà Lâm Khê McElroy, Mulberry, FL	\$20
ÔB Lương Bích Hồ, Melbourne, FL	\$25
Bà Nguyễn Ngọc Cẩm, Jacksonville, FL	\$20
ÔB Nguyễn Quang Can, Calgary AB, Canada	\$25
Bà Nguyễn T. Tuyết Lan, Chicago, IL	\$20
ÔB Nguyễn Văn Lập, Hollywood, FL	\$20
Bà Nguyễn Phúc Loan, Holland, MI	\$10
ÔB Nguyễn Ngọc Nam, Manassas, VA	\$25
ÔB BS Nguyễn Mai Nghi, Bakersfield, CA	\$100
ÔB Nguyễn Văn Ngọ, Honolulu, HI	\$20
Bà Nguyễn Hữu Tâm, N. Hollywood, CA	\$20
ÔB Nguyễn Quyền Thọ, Jacksonville, FL	\$20
ÔB BS Nguyễn Đức Thụ, Jacksonville, FL	\$30
ÔB Nguyễn Tất Tiến, Irvine, CA	\$30
ÔB MS Nguyễn Thiện Tin, Centerville, VA	\$15
Ông Phạm Đình Hiếu, ELB, Pháp	\$50
ÔB MS Phạm Quang Phiệt, Mebane, NC	\$10
Ông Phan Diệp, Torrance, CA	\$50
ÔB Phan Xuân Hồ, Jacksonville, FL	\$20
ÔB Sơn Canh, Jacksonville, FL	\$20
ÔB Tăng Văn Hoàng, Gainesville, FL	\$40
ÔB Tô Văn Chắt, Jacksonville, FL	\$10
Bà Trần Ngọc Anh, Anaheim, CA	\$50
Ông Martin T. Trần, Worcester, MA	\$20
ÔB BS Trần Thiện, Pasadena, CA	\$50
ÔB MS Trần Thanh Vân, Winter Haven, FL	\$15
ÔB Văn Hùng, Sacramento, CA	\$30
ÔB MS Võ Xuân Sinh, Lakewood, CA	\$20
ÔB Vũ Đức Chinh, Lawndale, CA	\$20
ÔB Vũ Hà Trung, Sylmar, CA	\$20
Bà Yolande Westberry, Jacksonville, FL	\$20

Quý vị nào muốn nhận báo biểu này, hay góp ý
kiến xây dựng, hoặc góp phần ủng hộ, xin liên lạc
về tòa soạn.